

ПРОТОКОЛ

засідання Регіональної платформи «Діалог безпеки» у Житомирській області

Дата проведення: 21 травня 2021 р.

м. Житомир

Місце проведення: м. Житомир, майдан Перемоги, 10, конференц зала 2-ий поверх

Час проведення: 11.00-14.00

Учасники засідання, представники територіальної громади, а також наступних організацій (служб, відомств):

- Збройних сил України: підрозділи Цивільно військового співробітництва та Військової служби правопорядку(в/ч А0281, в/ч А0409);
- Управління патрульної поліції в Житомирській області Департаменту патрульної поліції;
- Головного управління Національної поліції України в Житомирській області;
- Філії державної установи "Центр пробації" в Житомирській області;
- Регіонального центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Житомирській області;
- Громадської організації «Сучасний Формат»;
- Громадської організації «Перспектива»;
- Громадської організації «Експертний центр з прав людини».

ПОРЯДОК ДЕННИЙ:

1. Знайомство нових учасників із загальною інформацією про ініціативу «Ефективна співпраця громадянського суспільства з безпековими службами в Україні» і Регіональну платформу «Діалог безпеки».
2. Розгляд основного питання засідання «Безпека затриманих осіб та працівників правоохоронних органів при здійсненні заходів, які передбачають обмеження свободи громадян».
3. Формування переліку проблемних моментів та пропозицій щодо їх вирішення.
4. Формування пропозицій, які можуть вирішити проблеми сформульовані під час засідання.

Регіональний координатор

Соловійова Жанна Володимирівна

РОЗГЛЯД ПИТАНЬ:

ВСТУП / ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. По першому питанню порядку денного:

Знайомство нових учасників із загальною інформацією про ініціативу «Ефективна співпраця громадянського суспільства з безпековими службами в Україні» і Регіональну платформу «Діалог безпеки».

Слухали:

Координатора Регіональної платформи «Діалог безпеки» в Житомирській області Жанну Соловійову, яка нагадала учасникам засідання інформацію про ініціативу «Ефективна співпраця громадянського суспільства з безпековими службами в Україні» і Регіональну платформу «Діалог безпеки» в Житомирській області. Коротко зупинилася на цілях та задачах проекту, а також окреслила мету і питання засідання.

2. По другому питанню порядку денного:

Розгляд основного питання засідання «Безпека затриманих осіб та працівників правоохоронних органів при здійсненні заходів, які передбачають обмеження свободи громадян».

Слухали:

Віктора Чупрова, експерта проекту «Ефективна співпраця громадянського суспільства з безпековими службами в Україні», який запропонував учасникам в контексті основного питання структуровано обговорити наступні підпитання:

1. Поняття затримання, фактичний час затримання (загальне розуміння всіма учасниками цих термінів);
2. Належний облік фактів затримання осіб та виконання вимог статті 209 КПК України (як, де і що саме фіксується про затримання особи під час її затримання за вчинення злочину або адміністративного правопорушення);
3. Проблеми при інформуванні центрів БВПД про випадки затримання осіб.

По кожному питанню учасникам запропоновано висловити свої думки, наявні коментарі щодо перешкод чи проблем які виникають в практичній діяльності під час здійснення затримання, фіксації дій щодо затриманої особи, та забезпечення її правовою допомогою.

Регіональний координатор

2

Соловійова Жанна Володимирівна

Виступили:

По питанню «Поняття затримання, фактичний час затримання (загальне розуміння всіма учасниками цих термінів)»

Представники поліції озвучили низку проблемних питань які виникають під час притягнення до відповідальності осіб у стані алкогольного сп'яніння за керування транспортним засобом.

Представники патрульної поліції зазначили такі проблемні моменти:

1. На даний час в законодавстві не врегульоване питання встановлення особи, якщо затримана особа відмовляється надати установчі данні, або не може зробити це внаслідок стану здоров'я чи психічного стану.

У випадку затримання особи за вчинення адміністративного правопорушення, якщо особа протягом 3-х годин не надає установчі дані і не була ідентифікована, вона може уникнути відповідальності.

Вказана проблема виникла через не врегулювання на законодавчому рівні питань щодо ідентифікації таких осіб, оскільки досить часто вони не можуть повідомити свої анкетні та інші дані для складання протоколу про затримання та вчинення адміністративного правопорушення. Також такий стан затриманих унеможливує належне роз'яснення уповноваженими службовими особами їм процесуальних прав, у тому числі права на захист.

2. Окремим питанням зазначено затримання особи, яка керує транспортним засобом і має ознаки стану сп'яніння. Якщо транспортний засіб з такою особою за кермом зупинити, людина може просто закритись в автомобілі (автомобіль – згідно з законом це інше володіння особи і проникнути до нього можна лише за рішенням суду, за виключенням екстрених ситуацій), на контакт з поліцейськими не іде. Не називає себе, вийти з автомобіля відмовляється і т.д. Може так посидіти три години і якщо діяти по закону, то її потрібно просто відпускати (через 3 години). В такому випадку ця людина, якщо вона дійсно в стані сп'яніння і далі поїде за кермом автомобіля, може завдати більшої шкоди собі і оточуючим. Якщо діяти силою, то потім буде море скарг на поліцейського.

Тобто наразі не вистачає чіткого алгоритму дій для патрульних поліцейських у випадку зупинки транспортного засобу за кермом якого особа з ознаками сп'яніння. І щоб цей алгоритм був прописаний в законодавстві і захищав поліцейських.

/Пропозиція – у випадку затримання особи (водія з ознаками стану сп'яніння) збільшити термін адміністративного затримання особи до моменту встановлення її установчих даних. Так у правопорушника зникне мотивація тягнути час до 3-х годин щоб уникнути відповідальності.

Також надати законом поліцейським право проникнення в автомобіль із застосуванням спецзасобів, у випадку невиконання особою законних вимог працівника поліції. Передбачити можливість та технічне забезпечення щоб блокувати автомобіль, водій якого має ознаки стану сп'яніння/

Регіональний координатор

3

Соловійова Жанна Володимирівна

може тривати кілька годин, хтось спізниться на роботу чи зустріч чи літак... а у нього на руках навіть не буде протоколу про адміністративне затримання. Відповіді на це питання учасники знайти не змогли.

Представники ГУНП зазначили наступне:

1. Фактичне затримання починається з моменту висловлення наказу та/або застосування до особи заходів примусу. З іншого боку у разі коли особа на вимогу працівника правоохоронного органу добровільно погоджується прибути до визначеного ним місця (відділу поліції), то така процедура не вважається затриманням. У такому випадку особа вважається запрошеною для надання пояснень та/або участі у процесуальних діях.

Представники громадських організацій, присутні на засіданні не погодились з такою позицією, оскільки для пересічного громадянина прохання представника влади (поліцейського) пройти до відділку для з'ясування обставин має певну юридичну силу і його треба виконати.

З іншого боку, якщо це «прохання» є законною вимогою працівника поліції, то він може притягнути людину до відповідальності за невиконання законної вимоги (людина не погодилась добровільно пройти до відділу поліції) і вже під примусом доставити особу до відділу. Таким чином втрачається сенс «добровільного» прибуття людини у відділ поліції для дачі пояснень. Окремим питанням виникає статус цієї особи яка «добровільно» запрошена до поліції і точно не зможе добровільно залишити відділок без дозволу поліцейських.

2. У практичній площині виникають певні труднощі під час розуміння таких правових конструкцій, як «безпосередньо після вчинення злочину» та «щойно вчинила злочин», оскільки на законодавчому рівні немає уточнень щодо часу, який повинен минути з моменту вчинення кримінального правопорушення до моменту протягом якого можна здійснити її затримання за підозрою у вчиненні злочину без ухвали слідчого судді, суду.

В ході дискусії учасники зустрічі дійшли згоди про те, що існуюче формулювання ст. 208 КПК України позбавляє можливості поліцейського затримати особу без ухвали слідчого судді, суду за підозрою у вчиненні злочину через певний час після вчинення злочину, наприклад через кілька годин чи діб, тому що у такому випадку буде відсутня необхідна умова для здійснення затримання у порядку ст. 208 КПК України: «безпосередньо після вчинення злочину» або «щойно вчинила злочин».

За результатами обговорення цього питання Регіональною платформою надано пропозицію щодо необхідності внесення змін до статті 208 Кримінального процесуального кодексу України в частині визначення в законі підстав для затримання, а саме конкретизувати поняття - «безпосередньо після вчинення злочину» та «щойно вчинила злочин».

3. Виникають проблеми під час забезпечення виконання рішення суду про адміністративний арешт особи за вчинення адміністративного правопорушення (наприклад адмінарешт на 15 діб по ст. 130 КУПАП). З метою забезпечення виконання рішення суду про піддання особи адміністративному арешту, особа затримується поліцейськими в адміністративному порядку для доставки для відбуття покарання до ізолятора тимчасового тримання. В даному випадку законодавством передбачено 3 години (час адміністративного затримання). З а цей час особу потрібно доставити до закладу охорони здоров'я для огляду лікарем перед помещення до ізолятора тимчасового тримання і три години не вистачає.

Регіональний координатор

5

Соловійова Жанна Володимирівна

**діалог
безпеки**

/Пропозиція – збільшити термін адміністративного затримання особи до 24-х годин для випадків примусового доставлення людини для відбуття покарання у виді адміністративного арешту/

По питанню «Належний облік фактів затримання осіб та виконання вимог статті 209 КПК України (як, де і що саме фіксується про затримання особи під час її затримання за вчинення злочину або адміністративного правопорушення)»

Як було зазначено вище, патрульні поліцейські не складають протокол про затримання особи в порядку ст. 208 КПК України, хоча де-факто здійснюють такі затримання.

Представники Військової служби правопорядку ЗСУ так само зазначили, що не мають повноважень затримувати військових за підозрою у вчиненні злочину і складати протокол у відповідності ст. 208 КПК України, оскільки не вважають себе уповноваженими службовими особами, які законом надане право на затримання.

По категорії осіб, затриманих за вчинення адміністративного правопорушення, складається протокол.

По питанню «Проблеми при інформуванні центрів БВПД про випадки затримання осіб»

Представники Регіонального центру безоплатної вторинної правової допомоги в Житомирській області зазначили таке:

- РЦБВПД не повідомляється у випадках затримання особи в залі суду під час обрання запобіжного заходу у виді тримання під вартою. Про такі випадки адвокати дізнаються вже тоді, коли особа, яка вже перебуває в СІЗО звертається за правовою допомогою.

- поліцейські не повинні повідомляти РЦБВПД у випадку, коли особі обрано покарання у вигляді адміністративного арешту. Це рішення не оскаржується і сенсу надавати правову допомогу немає.

- у випадку затримання осіб за вчинення адміністративного правопорушення, якщо особа бажає захищати себе самостійно, або відмовляється від захисника, повідомляти РЦБВПД не потрібно. Тобто не потрібно повідомляти РЦБВПД про всі без виключення випадки адмінзатримань.

По третьому питанню «Формування переліку проблемних моментів та пропозицій щодо їх вирішення».

Слухали Віктора Чупрова, який узагальнив озвучені учасниками Регіональної платформи проблемні питання.

По четвертому питанню «Формування пропозицій, які можуть вирішити проблеми озвучені вище».

Слухали Віктора Чупрова, який узагальнив озвучені учасниками Регіональної платформи пропозиції щодо вирішення озвучених на платформі проблем.

Так учасниками було запропоновано:

1. Визначити у законодавстві України механізм ідентифікації осіб затриманих за вчинення адміністративного правопорушення для випадків коли останні відмовляються надати установчі данні.

2. Збільшити термін адміністративного затримання особи до 24-х годин для випадків примусового доставлення людини для відбуття покарання у виді адміністративного арешту, або передбачити інший механізм затримання та доставлення до ІТТ таких категорій осіб.

Регіональний координатор

6

Соловійова Жанна Володимирівна

3. У випадку затримання особи (водія з ознаками стану сп'яніння) збільшити термін адміністративного затримання особи до моменту встановлення її установчих даних.
4. Визначити чіткий порядок проведення освідування особи з ознаками стану сп'яніння, яка керувала транспортним засобом з урахуванням випадків відсутності або несправності приладів для визначення стану алкогольного та/або наркотичного сп'яніння водія.
5. Надати працівникам поліції законне право проникати в транспортний засіб особи, яка має ознаки сп'яніння, керує транспортним засобом та не виконує законних вимог поліцейських, в т.ч. із застосуванням спеціальних засобів, з метою припинення вчинення правопорушення та притягнення особи до адміністративної відповідальності. Передбачити можливість та технічне забезпечення для блокування руху автомобіля, водій якого має ознаки стану сп'яніння і зачинився в автомобілі.
6. Визначити в КПК України тлумачення терміну «уповноважена службова особа» та виключного переліку уповноважених службових осіб які мають право на затримання у відповідності до вимог ст. 208 КПК України.
7. Визначити в КПК України тлумачення термінів «безпосередньо після вчинення злочину» та «Щойно»;
8. Визначити в КУПАП чи потрібно складати протокол про затримання особи під час затримання особи за вчинення адміністративного правопорушення відповідальність за яке передбачена статтею 130 КУПАП.
9. Проінформувати ГУНП області про обов'язковість повідомлення слідчими РЦБПВД у випадках обрання особам, які не були раніше затримані, запобіжного заходу у виді тримання під вартою у залі суду.
9. Проінформувати ГУНП про те, що у випадку винесення постанови суду про адміністративний арешт за вчинення адміністративного правопорушення відповідальність за яке передбачена ст. 130 КУПАП повідомляти РЦБПВД не потрібно.
10. Поінформувати ГУНП про неприйнятність «добровільних» запрошень осіб до відділів поліції для дачі пояснень і т.д. в невизначеному статусі.

Протокол засвідчується підписом координатора Регіональної платформи 21.05.2021 року.

№	ПІБ	Підпис	Назва служби (організації), яку представляє учасник зустрічі
	Соловйова Ж.В.		Координатор регіональної платформи в Житомирській області

Регіональний координатор 7 Соловйова Жанна Володимирівна